

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžfk/2/2019
Identifikačné číslo spisu: 2017200156
Dátum vydania rozhodnutia: 20.03.2019
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančenič
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:2017200156.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Viliama Pohančeniča a členov senátu JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Anny Peťovskej, PhD. (sudca spravodajca), v právnej veci žalobcu: KONILLA Kft., Lágymányosi utca 12, Fszt./2, 1111 Budapešť, Maďarsko, zastúpeného advokátom JUDr. Vlastimilom Petřekom, PhD., Zátíšie 1841/23, 925 21 Sládkovičovo, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, Lazovná 63, 974 01 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1700401/1807628/2016 zo dňa 21.03.2017, v konaní o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 20S/53/2017-35 zo dňa 20.06.2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 20S/53/2017-35 zo dňa 20.06.2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

1. Žalobca (deklarant) podal dňa 22.03.2016 na Colnom úrade Trnava (ďalej len „colný úrad“) vyhlásenie ev. č. 00586110605217, ktorým navrhol prepustenie tovaru (číslo položky colného vyhlásenia 3 - dámske tkané šaty zo syntetických vlákien, 15 kartónov, 2 028 ks, 607 kg netto, PpTC 6204 43 00 00) dovezeného z Čínskej ľudovej republiky do colného režimu voľný obeh s oslobodením od dane z pridanej hodnoty (kód režimu 42 00).

2. V rámci colnej kontroly pri overovaní dokladov, ktoré tvorili prílohu colného vyhlásenia, colný úrad nadobudol dôvodné pochybnosti o správnosti a úplnosti údajov týkajúcich sa deklarovanej colnej hodnoty a o tom, že deklarovaná colná hodnota predstavuje celkovú zaplatenú cenu alebo cenu, ktorá sa má zaplatiť za tovar predaný na vývoz na colné územie spoločenstva podľa čl. 29 colného kódexu. Zákonná možnosť colného úradu spochybníť deklarovanú colnú hodnotu a z uvedeného dôvodu určiť colnú hodnotu náhradnou metódou, bola ustanovená čl. 181a Nariadenia komisie (EHS) č. 2454/93 z 02.07.1993, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92, ktorým sa ustanovuje Colný kódex

Spoločenstva v znení neskorších zmien a doplnkov, účinného v čase prijatia colného vyhlásenia (ďalej len „Nariadenie č. 2454/93“).

3. V colnom konaní neboli odstránené pochybnosti colného úradu o deklarovanej colnej hodnote tovaru, preto colný úrad postupoval podľa čl. 181a ods. 2 Nariadenia č. 2454/93, a zaslal žalobcovi oznámenie o pretrvávajúci dôvodných pochybností a o začatí konania o určení colnej hodnoty a dodatočného vymierania colného dlhu zn. 465301/2016 zo dňa 12.04.2016. Zároveň vyzval žalobcu, aby sa písomne vyjadril ku skutočnostiam uvedeným v tomto oznámení, prípadne navrhol doplnenie podkladov pre rozhodnutie. Žalobca sa v určenej lehote ku skutočnostiam uvedeným v oznámení nevyjadril.

4. Dňa 03.11.2016 colný úrad vydal rozhodnutie zn. 1669560/2016 vo veci určení colnej hodnoty náhradnou metódou, ktorou pochybnosti colného úradu o tom, že deklarovaná cena neprestavuje celkovú cenu zaplatenú za dovážaný tovar, boli potvrdené (neboli vyvrátené). Rozhodnutím zn. 1669560/2016 zo dňa 03.11.2016 colný úrad určil podľa čl. 31 ods. 1 Colného kódexu Únie colnú hodnotu predmetného tovaru náhradnou metódou vo výške 17 627,28 eur. Tým vznikol dôvod na dodatočné vymieranie colného dlhu. Colný úrad po vykonaní zápisu do účtovnej evidencie oznámil žalobcovi colný dlh v celkovej výške 1 088,29 eur a uložil mu povinnosť zaplatiť colný dlh v lehote 10 kalendárnych dní odo dňa oznámenia rozhodnutia.

5. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Namietal postup prvostupňového správneho orgánu a spojil konania o určení colnej hodnoty a konanie vo veci colného dlhu do jedného konania.

6. Žalovaný sa po preskúmaní rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu stotožnil s jeho postupom pri sponchybení deklarovanej ceny, určení colnej hodnoty náhradnou metódou a dodatočnom vymieraní colného dlhu. Z dôvodu, že u prvostupňového správneho orgánu došlo k nesprávnej právnej kvalifikácii dlžníka a okamihu vzniku colného dlhu, vykonal zmenu rozhodnutia postupom podľa § 59 ods. 2 správneho poriadku rozhodnutím č. 1700401/1807628/2016 zo dňa 21.03.2017 tak, že nesprávne aplikované hmotnoprávne ustanovenia čl. 77 ods. 1 písm. a/ a čl. 77 ods. 2 Colného kódexu Únie na vznik colného dlhu a okamih jeho vzniku nahradil ustanoveniami čl. 201 ods. 1 písm. a/ a čl. 201 ods. 2 colného kódexu účinného v čase vzniku colného dlhu.

II.

7. Žalobca podal proti rozhodnutiu žalovaného všeobecnú správnu žalobu, ktorou sa domáhal preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného, ktorým tento zmenil prvostupňové rozhodnutie tak, že vo výrokovej časti rozhodnutia vypustil text uvedený v druhom odseku tohto rozhodnutia a nahradil ho textom v rovnakom znení s tým, že zmenil iba články Colného kódexu Únie. Zmena napadnutého rozhodnutia teda spočívala v tom, že nesprávne aplikované hmotnoprávne ustanovenie čl. 77 ods. 1 písm. a/ a čl. 77 ods. 2 Colného kódexu Únie na vznik colného dlhu a okamih jeho vzniku nahradil čl. 201 ods. 1 písm. a/ resp. podľa čl. 201 ods. 2 Colného kódexu Únie účinného v čase vzniku colného dlhu. Ostatné časti prvostupňového rozhodnutia zostali bez zmeny a žalovaný ich potvrdil s odôvodnením, že colný úrad v prvostupňovom rozhodnutí správne aplikoval príslušné ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov s ohľadom na čl. 288 ods. 2 Colného kódexu Únie, všeobecné princípy, ktorými sa riadi aplikácia v čase (ratione temporis) práva EÚ a judikatúru ESD. Vzhľadom na absenciu špecifických interporálnych ustanovení platí v súlade s pravidlom ratione temporis, že právo EÚ nemôže byť použité spätne, ale má spravidla okamžitý účinok. Ak vznikol colný dlh pred 01.05.2016, aplikujú sa hmotnoprávne ustanovenia platné v dobe, keď colný dlh vznikol a procesné ustanovenia platné podľa novej platnej úpravy účinnej po 01.05.2016.

8. Žalobca namietal, že bol rozhodnutím žalovaného ukrátený na svojich právach. Má za to, že rozhodnutie žalovaného vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci a je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov. Tvrdí, že vykonanú zmenu rozhodnutia žalovaný realizoval v rozpore so zákonom (§ 59 ods. 2 správneho poriadku) a v rozpore s rozsudkom Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžf/21/2011 zo dňa 02.06.2011. Namietal, že z § 59 ods. 2 správneho poriadku nevyplýva možnosť kombinácie rozhodovacích modalít tak, ako to vykonal žalovaný. Nie je možné, aby žalovaný rozhodnutie zmenil a zároveň ho potvrdil.

9. Ďalej namietal, že prvostupňový správny orgán spojil do jedného konania dve konania, a to konanie o určení colnej hodnoty a konanie vo veci vymerania colného dlhu, pričom takéto spojenie konaní považuje za neprípustné. Colný úrad je povinný najprv rozhodnúť vo veci určenia colnej hodnoty a po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bude ustálená colná hodnota, môže následne rozhodovať o výške colného dlhu a osobe dlžníka. Preto colný úrad rozhodol o výške colného dlhu predčasne. Žalovaný sa navyše náležitým spôsobom so všetkými námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní nevysporiadal.

10. Krajský súd po oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu žalovaného, obsahom žaloby a napadnutých rozhodnutí dospel k záveru, že žaloba je dôvodná.

11. Za dôvodnú krajský súd považoval námietku neprípustnosti čiastočnej zmeny v poradí druhej výrokovej časti prvostupňového rozhodnutia, pretože spôsob, akým žalovaný zmenu vykonal, nezodpovedá § 59 ods. 2 správneho poriadku. Žalovaný svojim postupom nevyčerpal dôsledne odvolací predmet konania, keď o odvolaní žalobcu rozhodol v podstate len vo vzťahu k výroku o zápise dodatočne vymeraného colného dlhu do účtovnej evidencie. Súčasne uviedol, že ostatné časti prvostupňového rozhodnutia zostávajú bez zmeny a žalovaný ich potvrdzuje. Logickým výkladom § 59 správneho poriadku vyplýva, že žalovaný mal zmenou nedotknuté výroky napadnutého rozhodnutia potvrdiť a v tejto časti odvolanie zamietnuť.

12. Vzhľadom na uvedené krajský súd zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného podľa § 191 ods. 1 písm. g/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „SSP“), keď takýto postup žalovaného považoval za podstatné porušenie ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia vo veci samej.

13. Nestotožnil sa však s námietkou žaloby o neprípustnosti spojenia dvoch konaní do jedného, a to konanie o určení colnej hodnoty a konanie vo veci vymerania colného dlhu. V prípade dodatočného vymerania colného dlhu musí oznámeniu rozhodnutia o dodatočnom vymeraní colného dlhu predchádzať jeho zápis do účtovnej evidencie. V čase vydania rozhodnutia o dodatočnom vymeraní colného dlhu bol dňom 03.11.2016 colný dlh zapísaný do účtovnej evidencie. Z hľadiska časovej postupnosti potom krajský súd konštatoval, že oznámeniu colného dlhu predchádzal jeho zápis do účtovnej evidencie.

III.

14. Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný (sťažovateľ) kasačnú sťažnosť, pretože krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

15. Sťažovateľ s právnym názorom krajského súdu, že žalovaný vykonal zmenu prvostupňového rozhodnutia kombináciou zmeny a potvrdenia tak, že podľa § 59 ods. 2 správneho poriadku mal časť výroku rozhodnutia týkajúcu sa nesprávnej právnej kvalifikácie vzniku colného dlhu, okamihu jeho vzniku a nedostatočnej právnej kvalifikácie osoby dlžníka zmeniť a zvyšnú časť výroku, ktorá nie je vykonanou zmenou dotknutá, mal podľa § 59 ods. 2 správneho poriadku potvrdiť a odvolanie v tejto časti zamietnuť, nesúhlasí.

16. Z § 59 ods. 2 správneho poriadku vyplývajú odvolaciemu orgánu len tri možnosti rozhodnutia, a to, že prvostupňové rozhodnutie zruší, prvostupňové rozhodnutie zmení alebo odvolanie zamietne a napadnuté rozhodnutie potvrdí.

17. Sťažovateľ zotrváva na právnom názore, že rozhodnutie zn. 1700401/1807628/2016 zo dňa

21.03.2017 bolo vydané v súlade s § 59 ods. 2 správneho poriadku. Žalovaný rozhodol len o zmene jedného odseku výroku prvostupňového rozhodnutia Colného úradu Trnava zn. 1669560/2016 zo dňa 03.11.2016. Posledná veta výroku rozhodnutia žalovaného znamená, že vykonanou zmenou nie sú dotknuté ostatné časti rozhodnutia colného úradu. Ide teda podľa § 59 ods. 2 správneho poriadku len o zmenu rozhodnutia, nie o kombináciu zmeny rozhodnutia a zároveň potvrdenie rozhodnutia v zmysle toho istého ustanovenia (§ 59 ods. 2).

18. Zmena prvostupňového rozhodnutia predstavuje v danom prípade najúčinnější a najefektívnejší zákonný spôsob nápravy zistených väd rozhodnutia, ktoré sú takého charakteru, že ich nebolo možné odstrániť formou opravy zrejmych chýb.

19. Prihliadnúc na všetky skutočnosti a argumenty uvedené v kasačnej sťažnosti žalovaný navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 20S/53/2017-35 zo dňa 20.06.2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov nepriznal.

20. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadril.

IV.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) sa najprv zaoberal formálnymi náležitosťami kasačnej sťažnosti a dospel k záveru, že je podaná včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ SSP), osobou oprávnenou podať kasačnú sťažnosť (§ 442 ods. 1 SSP), riadne zastúpenou, smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustná (§ 439 ods. 1 SSP) a obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti (§ 445 ods. 1 SSP).

22. Následne kasačný súd preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 SSP, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk, podľa § 137 ods. 4 SSP a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

23. Predmetom posúdenia bolo, či procesne obstojí zmena prvostupňového rozhodnutia colného úradu spôsobom vykonaným žalovaným v rozhodnutí č. 1700401/1807628/2016 zo dňa 21.03.2017.

24. Podľa § 59 ods. 2 správneho poriadku, ak sú preto dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší, inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí.

25. Podľa § 462 ods. 1 SSP, ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie, alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

26. V posudzovanej veci Colný úrad Trnava rozhodnutím zn. 1669560/2016 zo dňa 03.11.2016 určil podľa čl. 31 ods. 1 Nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 z 12.10.1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Spoločenstva v znení neskorších zmien a doplnkov, colnú hodnotu dovezeného tovaru náhradnou metódou vo výške 17.627,28 eur. Keďže v dôsledku určenia colnej hodnoty vznikol dôvod na dodatočné vymieranie colného dlhu, colný úrad po zápise do účtovnej evidencie podľa čl. 101 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 09.10.2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie v spojení s čl. 104 ods. 1 a 105 ods. 4 oznámil žalobcovi ako povinnému dlžníkovi colný dlh v celkovej výške 1.088,29 eur a uložil mu povinnosť zaplatiť ho v lehote 10 kalendárnych dní odo dňa oznámenia rozhodnutia.

27. Na odvolanie žalobcu žalovaný rozhodnutím zn. 1700401/1807628/2016 zo dňa 21.03.2017 podľa § 59 ods. 2 správneho poriadku vykonal zmenu napadnutého prvostupňového rozhodnutia tak, že hmotnoprávne ustanovenia čl. 77 ods. 1 písm. a/ a čl. 77 ods. 2 Colného kódexu Únie nesprávne

aplikované na vznik colného dlhu a okamih jeho vzniku nahradil ustanoveniami čl. 201 ods. 1 písm. a/ a čl. 201 ods. 2 Colného kódexu Spoločenstva, účinného v čase vzniku colného dlhu a zároveň presne špecifikoval ustanovenie čl. 201 ods. 3 Colného kódexu Spoločenstva, podľa ktorého dlžníkom je žalobca ako deklarant.

28. Zmenu rozhodnutia žalovaný vykonal v súlade s § 59 ods. 2 správneho poriadku vypustením celého textu prvého odseku výroku prvostupňového rozhodnutia, tento vo výroku rozhodnutia presne citujúc, zároveň uviedol celý text nového odseku, ktorým pôvodný text nahradil. Takto vykonaná zmena bola v odôvodnení rozhodnutia náležite zdôvodnená, bola vykonaná jasne a prehľadne. Zároveň žalovaný vo výrokovej časti uviedol, že „Ostatné časti rozhodnutia Colného úradu Trnava zn. 1669560/2016 zo dňa 03.11.2016 zostávajú bez zmeny a Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky ich potvrdzuje“.

29. Uvedený názor má podporu i v skoršej rozhodovacej praxi najvyššieho súdu, ktorý napríklad v rozsudku sp. zn. 1Sžd/26/2011 zo dňa 28.02.2012 uviedol:

„27. V zmysle ústavného princípu právneho štátu (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky) je žiadúce, aby odvolací správny orgán, pokiaľ sa zmenou dotkne iba časti výroku rozhodnutia, vyslovil aj, aký právny osud budú zdieľať zvyšné časti výroku, zmenou nedotknuté. Mlčanie právu neprislúcha, lebo prehlbuje neistotu spoločnosti“.

30. V kontexte uvedeného názoru postupoval Najvyšší súd Slovenskej republiky i v obdobnej veci sp. zn. 3Sžo/154/2015 zo dňa 22.03.2017, keď predmetom posúdenia bolo rozhodnutie odvolacieho správneho orgánu, ktorým bola vykonaná len zmena prvostupňového rozhodnutia vo výrokovej časti a v príslušnej časti odôvodnenia.

31. Vzhľadom na uvedené kasačný súd považuje postup žalovaného za správny. Ak za týchto okolností krajský súd rozsudkom č. k. 20S/53/2017-35 zo dňa 20.06.2018 rozhodnutie žalovaného podľa § 191 ods. 1 písm. g/ SSP zrušil a vec žalovanému vrátil na ďalšie konanie, jeho rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho názoru.

32. Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky uznal kasačnú sťažnosť dôvodnou a napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 462 ods. 1 SSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

33. Vzhľadom na zrušenie rozhodnutia krajského súdu a vrátenie mu veci na ďalšie konanie, krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania.

34. Toto rozhodnutie senát Najvyššieho súdu SR prijal pomerom hlasom 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.